

S U O Č A V A N j E

S U O Č A V A N j E

*Sintezni umetnički rad studenata druge godine doktorskih studija scenskog dizajna
na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*

27. maj - 2. jun 2017.

SUOČAVANJE

katalog izložbe

UREDNIK KATALOGA:

Dejan Todorović

ISBN 9-788660-220181

KUSTOSI IZLOŽBE:

Tatjana Dadić Dinulović, Jelena Atanacković Jeličić

DIZAJN I TEHNIČKA REALIZACIJA IZLOŽBE:

Darinka Mihajlović, Dejan Todorović, Dragana Pilipović
Marija Barna Lipkovski, Sofija Mitrović, Vladimir Savić

GRAFIČKI DIZAJN IZLOŽBE:

Dragana Pilipović, Dejan Todorović

GRAFIČKI DIZAJN KATALOGA:

Dejan Todorović

FOTOGRAFIJE:

Dejan Todorović

LEKTURA:

Marija Barna Lipkovski

RECENZIJA:

Dr Aleksandra Pešterac

IZDAVAČ:

SCEN (Centar za scenski dizajn, arhitekturu i tehnologiju)
Departman za arhitekturu i urbanizam, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad

ŠTAMPA:

Fakultet tehničkih nauka, Grafički centar „Grid“, Novi Sad

TIRAŽ: 100

SUOČAVANJE 7

SUBJEKCIJA/KONTURE (O)SEĆANJA 11

VIDLJIVO NIŠTA. 15

OBESITY / OBESI_TI 19

STRAŠNO JE ŽIVETI U SVETU KOJI NESTAJE 23

SLOBODNA SLOBODNE VOLJE?! 27

KO TE JEBE, TRPI! 31

BIOGRAFIJE AUTORA 34

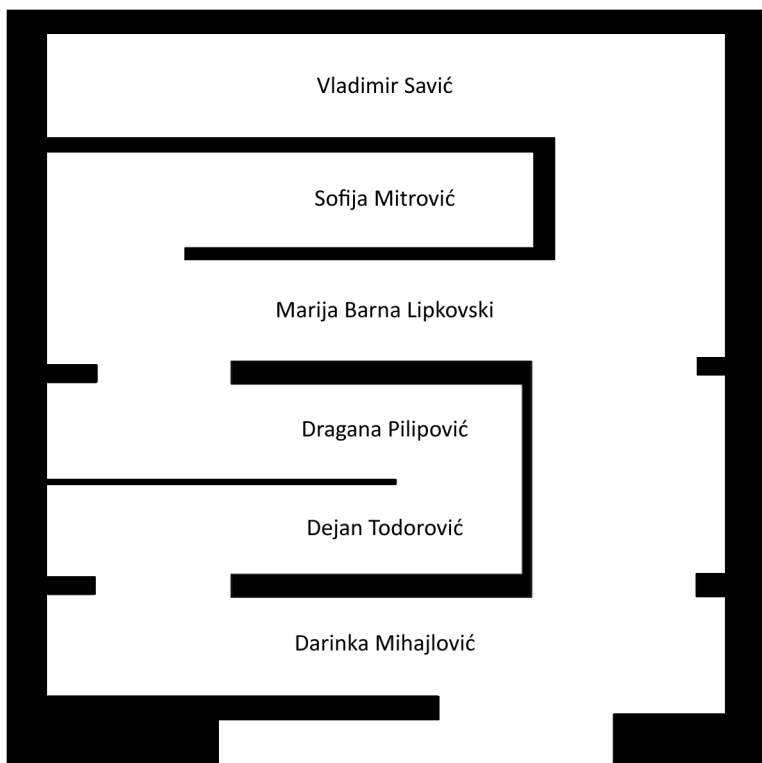
Umetnički rad *Suočavanje* koncipiran je kao izložba šest pojedinačnih autorskih radova iz oblasti scenskog dizajna, objedinjenih u višemedijsku sajt-specifik prostornu instalaciju. Kao polazište za umetničko istraživanje i uspostavljanje zajedničkog narativa ustanovljen je niz individualnih tema inspirisanih bajkom *Olovni vojnik* Hansa Kristijana Andersena. Pojedinačni umetnički izrazi mogu biti okarakterisani i kao svedočenje o ličnom sukobljavanju sa temom koja je autentičan teret samog autora, sa krajnjim ciljem da se kroz buđenje osećaja o svakom od prikazanih suočavanja probudi novo osećanje kojim će se razviti svest o težini kolektivne borbe. *Suočavanje* se ovde, pre svega, odnosi na proces uspostavljanja novog stava prema ključnim odrednicama sopstvenog života, a utemeljenje pronalazi u intimnom pretresanju baš onih odluka, dilema, strahova i sećanja čiji je direktan uticaj inicirao potrebu za ovakvim suočavanjem. Zajednički narativ nastao je kao rezultat procesa umetničkog istraživanja u kome su autori, paraleleno sa nastankom individualnih poetika, razvijali svest o kolektivnom poetskom iskazu. Sredstva upotrebljena u realizaciji rada razlikuju se u odnosu na poetičke ideje i namere svakog od autora, a forme radova uslovljene su prostornim karakterom galerije Šok zadruga.

Rad je predstavljen u galeriji Šok zadruga u Novom Sadu u periodu između 27. maja i 2. juna 2017. godine, nastao je kao sintezni projekat studenata druge godine doktorskih umetničkih studija scenskog dizajna na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, i ishod je rada na četiri nastavna predmeta: Nove prakse u dizajnu prostora (Jelena Atanacković Jeličić), Nove prakse u dizajnu vremena (Ivan Pravdić), Nove prakse u dizajnu vizuelne slike (Marko Lađušić) i Nove prakse u dizajnu zvučne slike (Zoran Maksimović).

Tatjana Dadić Dinulović
Jelena Atanacković Jeličić

SUOČAVANjE

▲ **Suočavanje**

zajednička sajt-specifik prostorna instalacija, 21 m²

„Kako retko posećujemo svoje prijatelje, kako ih slabo poznajemo-cela je istina; pa ipak kada upoznamo neku nepoznatu osobu i pokušamo da joj ispričamo ono što nazivamo svojim, kao što to činim večeras za ovim stolom, ne okrenem se tada samo svojoj prošlosti; jer ja nisam samo jedno lice; jer sam mnogo ljudi; ni sam tačno ne znam ko sve”.

Virdžinija Vulf, „Talasi“

Svaki pokušaj da precizno definišem sebe činio mi se bezuspešnim ili lažnim, jer različiti ljudi izvlače različite osobine iz mene, pri čemu forma mene kao subjekta zavisi od spoljnog faktora. Mnoge stvari o sebi prećutimo iz straha, taštine ili činjenice da intezitet nekih osećanja nije lako podnošljiv drugim ljudima.

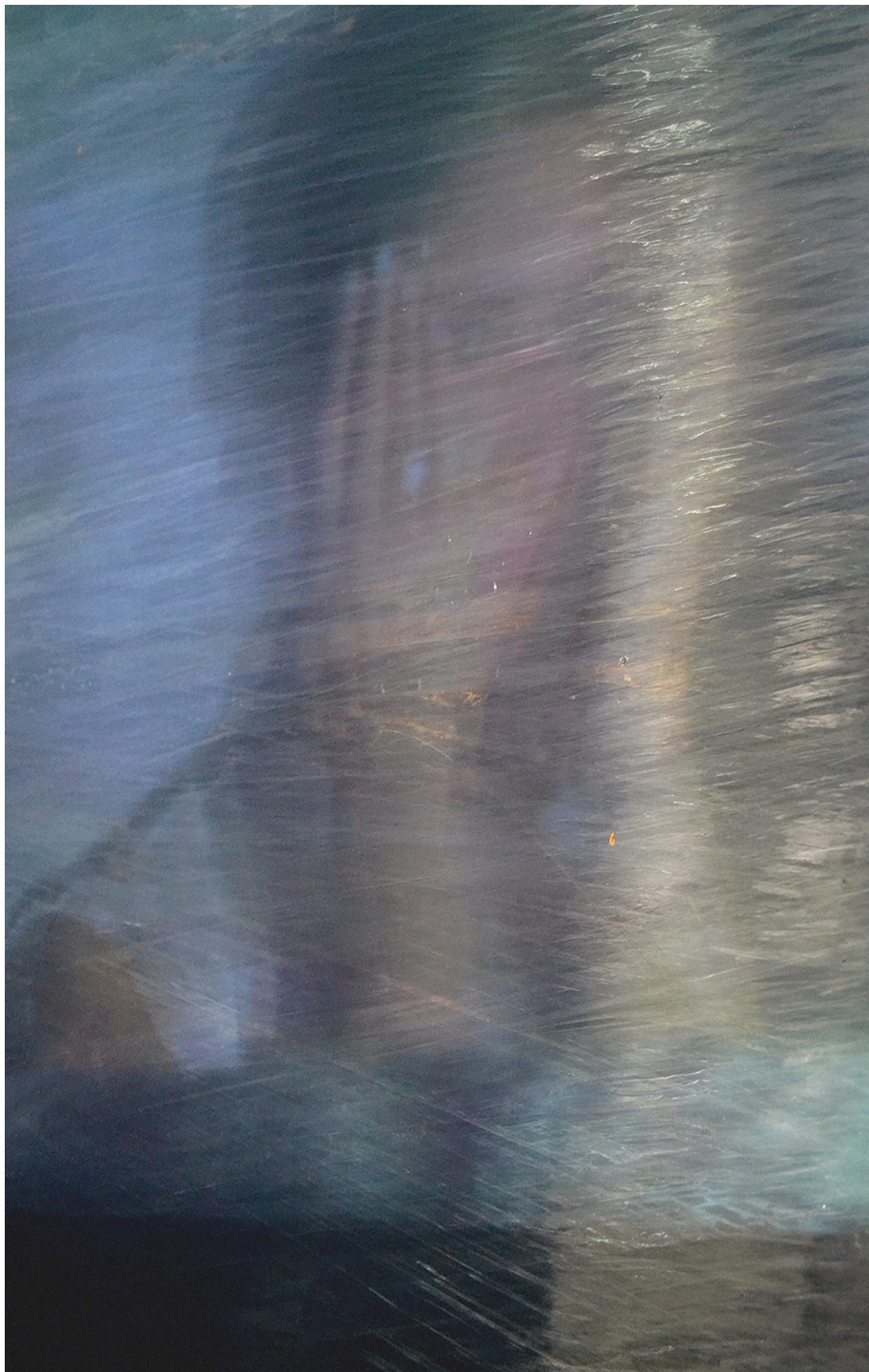
Rad *Subjekcija/Konture (O)sećanja* odgovor je na pitanje *Kako me vidiš?*

Ljudi kojima je pitanje upućeno učestvovali su, ili i dalje učestvuju, svojim prisustvom u mom životu. Odgovori koje dobijam su različiti, i u različitim medijima, a njihov konačan zbir rezultuje projekcijom koja formira sliku o meni.

Telesna reakcija predstavlja sliku odnosa koji se ostvaruje između mene kao subjekta i projektovanog doživljaja.

Muzika Marka Pritčarda (*Mark Pritchard - Under the Sun*) takođe je odgovor na postavljeno pitanje kojim se ceo rad bavi.

SUBJEKCIJA / KONTURE (O)SEĆANJA

▲ **video rad**

kratki montirani film, 4 min 15 s

◀ **Subjekcija/Konture (O)Sećanja**

Život postoji, i saglediv je, u različitim razmerama. Svaki život niz je manjih epizoda, a možda je i sam epizoda u nečemu još većem od sebe samog. Svaka od ovih epizoda ostavlja sa sobom trag; ona može biti forma ili stanje, iskustvo ili osećaj, sećanje ili san, dokle god je dovoljno jaka da se može smatrati samostalnim entitetom. Svaka nastaje svojim malim rađanjem i okončava se svojim malim umiranjem, bez mogućnosti uvida u to šta je bilo pre i šta će biti posle. Ta čuvena pitanja, *šta je bilo pre?* i *šta će biti posle?* proganjaju me oduvek. Kako je moguće da je sve nastalo ni iz čega; i da li je moguće da sve u nekom trenutku ponovo postane ništa?

Šta bi bilo kad ne bi bilo ništa?

Na ovo nemam odgovor, ali znam kako se povodom toga osećam: isto kao u snu iz detinjstva, iz koga sam se budio uzbuđen i preplašen, pun neobjašnjivih utisaka, preplavljen nemim pitanjima i hladnim znojem. Apstraktni san o nemogućem događaju koji se odvija izvan vremena i prostora. Sve informacije o njemu uvek su obitavale isključivo u domenu iskustvenog, a već nekoliko sekundi nakon buđenja bile su dostupne jedino kao daleko, blede, i neopisivo osećanje – sećanje na nešto što zapravo ni ne može da postoji.

Osnovna namera rada pokušaj je identifikacije i sortiranja malih života koji do sada čine ovaj jedan veliki. Suočavanjem ogledalskih površina sa ugraviranim mapama ključnih mesta početka i kraja svake od prikazanih životnih sekvenci, stvaraju se prizori fizički neuhvatljivih, ali za oko realnih prostora ispunjenih kompleksnim mrežama, koje svojim preplitanjem simuliraju individualne složenosti malih prikazanih života. Kroz istraživanje lične poetike, strukturiranjem same forme rada, ispituju se mogućnosti raslojavanja sopstvenih emocija, a samim tim i mogućnosti njihovog demistifikovanja.

Stajanjem frontalno u odnosu na rad vidim sebe, ali izmeštanjem iz sopstvenog odraza otvara mi se mogućnost za percepciju dublje slike o samom sebi. Kada ne gledam direktno u sebe jasnije se vidim.

VIDLJIVO NIŠTA.

Mala rađanja i male smrti koje čine jedan život.

Handwritten text, possibly a signature or name, located below the row of objects.

Four small, dark, rectangular marks or stamps arranged horizontally at the bottom of the page.

◀ **prostorna instalacija**

suprotstavljena dvostruka ogledala sa metalnim viskovima, R = 45 cm

▲ **Vidljivo ništa.**

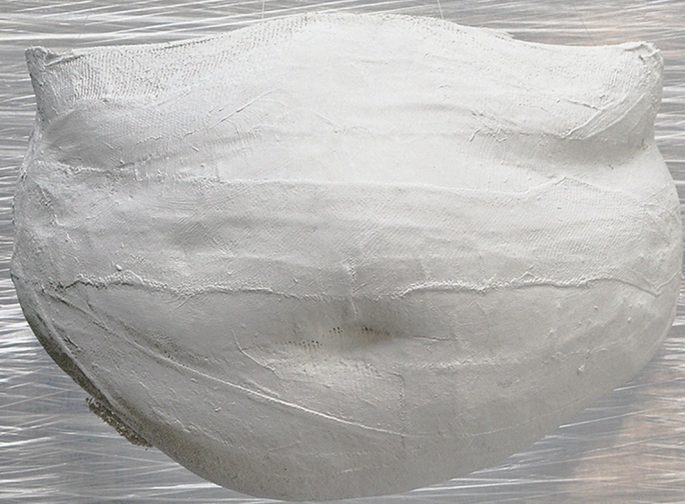
Mala rađanja i mala umiranja koja čine jedan život.

Niko od nas nikada neće videti svoje lice svojim očima. Dostigla sam takvu veličinu da deo svog tela ne mogu da sagledam svojim očima. Nekada je smetao drugima a sada smeta i meni i drugima. Deo mog tela je postala besmislena aplikacija koja me guši, koja me steže. Izgradila sam neporozni zid oko sebe.

Rad je iniciran potrebom da sagledam sopstveni deo tela u pravoj veličini. Kroz proces rada bavila sam se ličnim problemom gojaznosti kao i globalnom epidemijom gojaznosti koja takve ljude svrstava u kategoriju hendikepiranih ili nepoželjnih. Kao i osobe sa telesnim nedostatkom, osobe sa viškom telesne mase se jednako tretiraju kao marginalne grupe.

Konačan ishod rada je struktura od gipsanih zavoja. Stomak koji je izliven je moj otisak ovog dela tela u pravoj veličini. On može biti interaktivan ukoliko posetilac oseti potrebu da ga proba / „obesi o sebe“.

OBESITY / OBESI_TI

▲ interaktivna skulptura

otisak u gipsanim zavojima, 45 x 30 x 28 cm

◀ Obesity / Obesi_ti

MARIJA BARNA LIPKOVSKI

Promena je osnova našeg postojanja. Mi poimamo prostor i vreme samo na osnovu toga što se stvari oko nas menjaju. Ali ne menja se samo svet oko nas. Iako u odnosu na spoljnu promenu težimo da sebe doživljavamo kao konstantu, suočavanje sa promenama na sopstvenom telu i duhu je neizbežno.

Svet se menja brže nego što možemo da ga ispratimo, a odrastanje u današnjici više ne podrazumeva samo učenje ustaljenih odnosa i tradicionalnih znanja, već pre svega veštine snalaženja, transformacije i opstanka. Danas je konstantna promena postala imperativ – promena radnog mesta pa i promena karijere ili poziva, promena partnera, promena mesta boravka, promena stila, promena načina života. Onaj koji nije u stanju da se sa time nosi obeležen je kao nazadan, regresivan, kao štetan po društvo u kome je promena poistovećena sa napretkom.

Promena je nužna, ali i katastrofična. Urođeni ljudski otpor prema promeni je tabu-tema savremenog društva. Želim da govorim o zastrašujućem saznanju da sve što poznamo i na šta možemo da se oslonimo nestaje, a da to tako mora i treba da bude.

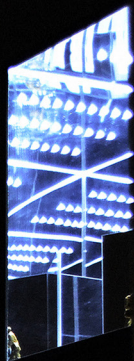
Osnovna izražajna sredstva su za mene igra(čka) i rat. Ova dva pojma izabrala sam jer oba u sebi sadrže istovremeno nužnost i katastrofu, a oličena su u olovnom vojniku.

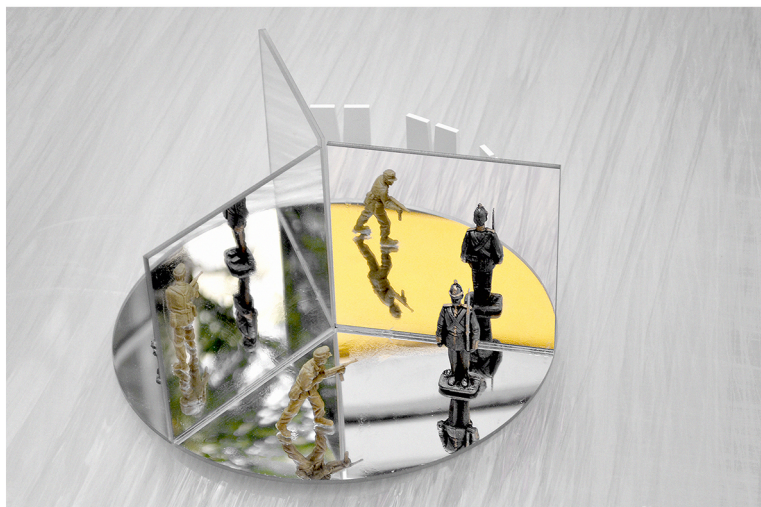
Trenutak kada sam shvatila da ne umem više da se igram za mene je trenutak kada sam se suočila sa odrastanjem – najnužnijom katastrofom ljudskog života. Igra, koja je proces, okamenjena je u igračku, koja nema mogućnost transformacije.

Sa druge strane rat predstavlja najveću konstantu civilizacije, a sam donosi neizbrisive promene u društvu.

Rezultat je mehanička igračka koju pokreće gledalac, a koja nosi naziv *Ni rat nije više što je nekad bio*. Na naše oči, pod uticajem naše volje, dve dečije igračke vojnika se dezintegrišu, vraćajući se u materijal iz koga su nastali – plastiku i olovo. Iako zbog početne pozicije deluje kao da će savremeni, plastični vojnik ubiti starog, olovnog, ishod procesa pokazuje da je prolaznost vremena pogubna za oboje. Ništa neće preživeti budućnost. Za mene je bilo značajno i kombinovanje estetike stripa koja je bliža onom starom, prljavom ratu i estetike galerije koja više odgovara onome što zamišljamo kao rat budućnosti – uništenje je svetlo i čisto, bez krvi i bez bola.

STRAŠNO JE ŽIVETI U SVETU KOJI NESTAJE
ili Ni rat nije više što je nekad bio

◀ **interaktivna skulptura**

mehanička igračka, 30 x 30 x 120 cm

▲ **Strašno je živeti u svetu koji nestaje**

ili Ni rat nije više što je nekad bio

Sloboda slobodne volje?! je jedna od ličnih tema inicirana poetskim vrednostima bajke *Olovni vojnik*. Stihijski tok misli i prouzrokovanih događaja vrsta su lične borbe naizgled nemoćnog olovnog vojnika i ukazuju na svet u kome smo svi mi ljudi istovremeno i bića i stvari. Prostorom svojih misli i osećanja mi predstavljamo bića, dok svojim življenjem u savremenom svetu polako postajemo stvari.

Osnovno polazište za izbor teme *Sloboda slobodne volje!*? bilo je osećanje i potreba da se predstavi unutrašnja stihija i njen odraz ka spolja. Suština stihije je da se pojmi kao nekontrolisano stanje, koje inače osporava slobodu, a onda kada se najmanje nadate ona zapravo pruža slobodu.

„Stihija postoji, u životnom toku, nezamenljivo našoj komplementarnosti da bi se osetili celovitim i živim kakvi jesmo. Ta dopunljivost izlazi iz okvira pragmatičnosti razuma i živi tokom, koji je izvan dometa nadgledanja svešču“.

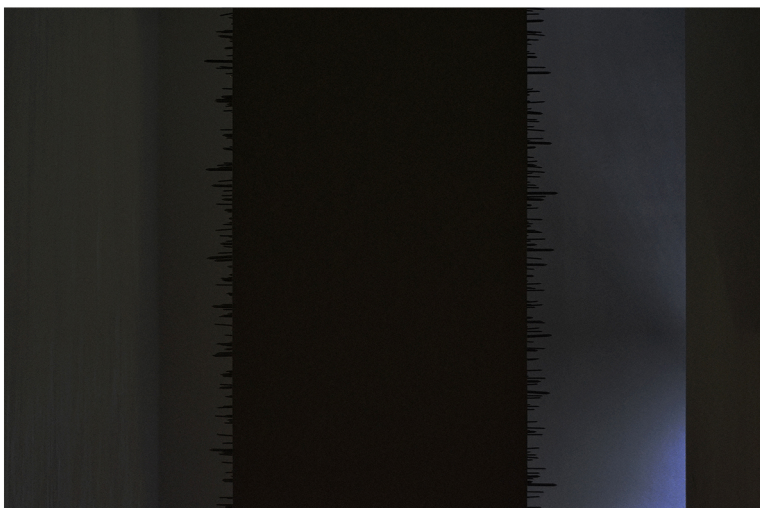
Gradimir Perčević, *Keep calm and look at the moon*

Ovaj lični psihološki i filozofski problem predstavljen je jednim od najjednostavnijih sredstava - kutijom. U samom radu kutija je upotrebljena tako da markira prostor misli i da ukazuje na odnose sa materijalnim. Ona je kalup i ukrotivost slobode misli i uverenja, odnosno izbora, koji se ispoljavaju kao moja lična tema ispitivanja odnosa stihije i slobode objedinjenih nazivom – *Sloboda slobodne volje!*

Najdirektnije interpretacije moje slobode slobodne volje su proboji eksera kroz površinu kutije i njihovo suprotstavljanje spoljašnjoj sredini, dok su stvari okačene po unutrašnjosti kutije stihijski delovi slagalice ličnih ograničenja. Osim toga, na kutiji se pojavljuju i dve različito materijalizovane cevi, koje imaju za cilj da predstave uticaje nečeg višeg od nas samih. Različite materijalizacije tiču se različitosti njihovih uticaja, dok zvuk i svetlo nadopunjuju njihovu sveukupnu mistiku.

SLOBODA SLOBODNE VOLJE?!

▲ **prostorna instalacija**

zvučna kutija ispunjena ličnim predmetima, 45 x 50 x 70 cm

◀ **Sloboda slobodne volje?!**

Šta znači biti olovni vojnik? Znači biti hrabar u nevolji, dostojan uverenjima i nepomičan pred preprekama. Ideal koji biramo i za koji živimo je sve što imamo. On je jedini beskonačan. Ali da bi takav stvarno bio, čovek mora da podnese žrtvu i napor, sa uverenjem da je to ispravan put. Najveće lekcije dobijamo kroz životna stradanja, kao što najbolja znanja koja možemo pružiti i drugima dolaze upravo od naših problema i teških životnih perioda. Izbor koji činimo nije naš teret, iako često boli, to je naša sudbina. Jedina, istinita i prelepa. Kad nas spopadnu nevolje, možemo izabrati da budemo besni na sebe i druge, da okrenemo leđa i odemo. A možemo i prigrliti nevolju, pružiti svoje najbolje, čekati i verovati. Tako ćemo iz nje naučiti ono što Bog od nas želi da naučimo. Zato treba da trpimo. Sve. Jer trpljenjem stičemo iskustvo, a iskustvom nadu. Nadu da sve što radimo ima smisla.

To što gledaš, to je moja sudbina. Gola i iskrena.

Koja je tvoja?

Centralna tema rada jeste pitanje „tereta sopstvenih životnih odluka“, te je kao glavni element instalacije odabrana stara školska/studentaska torba, koja metaforički predstavlja moj život i sve što je on sa sobom donosio. Ona je ispisana različitim patriotskim i navijačkim parolama, što je referenca na moju prošlost. Torba visi sa plafona, okačena o kanap. Dno torbe je prosečeno, tako da iz nje ispada ogromna hrpa artefakata iz različitih perioda mog života poput igraćaka, navijačkih rekvizita, diploma, komada odeće, itd. Ova hrpa je neuporedivo veća nego što je kapacitet same torbe, čime se ističe značaj tog „tereta“. Međutim, taj „teret“ je zapravo sve što imam i sve što sam ja. To je moja borba. Moje plivanje uzvodno. Moj život.

Lep, najlepši.

KO TE JEBE, TRPI!
ili Jeste, lepo mi je!

◀ **prostorna instalacija**

asamblaj ličnih predmeta, 120 x 180 x 200 cm

▲ **Ko te jebe, trpi!**

ili Jeste, lepo mi je!

Darinka Mihajlović je scenski kostimograf. Diplomirala je 2012. godine na Fakultetu primenjenih umetnosti u Beogradu u klasi profesorke Svetlane Cvijanović. Dobitnica je nagrade fonda Aleksandar Tomašević. Učestvovala je na više kolektivnih izložbi i radionica u Srbiji i inostranstvu, iz oblasti kostima, crteža i vizuelnih medija, a kao kostimograf radila je na više predstava u pozorištima Bitef teatar, JDP, Atelje 212, Opera i teatar Madlenianum, zatim u pozorištima u Subotici, Kruševcu i Vršcu, kao i u Sloveniji, Hrvatskoj i Nemačkoj. Potpisuje kostime filmskih ostvarenja kao što su *Granice kiše*, *Tango u 3 lika i prostora*, *Ukronija*, a kao asistent kostimografa sarađivala je na filmu *Zvizdan*. Sa umetnicima iz različitih oblasti učestvuje na projektima DVE-koncept (sa vajarkom Sarom Nikolić), i Institucija (Praško kvadrijenale 2015. godine, sa kompozitorom Draškom Adžićem).

Dejan Todorović je master inženjer arhitekture. Završio je osnovne i master studije na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, na kom od 2013. godine započinje aktivno učestvuje u nastavi na projektantskim predmetima osnovnih i master studija arhitekture i master studija unutrašnje arhitekture i dizajna, a na istom fakultetu je trenutno zaposlen u zvanju asistenta za užu naučnu oblast arhitektonsko projektovanje. Učestvovao je na brojnim domaćim i međunarodnim konkursima, izložbama i radionicama iz domena arhitekture i dizajna. Jedan je od autora izložbi *Belo 115* i *Re:Rezidencija*. U okviru programa *Create in Residence '15* bio je korisnik stipendije za rezidencijalni boravak na Univerzitetu u Malmeu, a 2017. godine učestvovao je na internacionalnoj radionici *Temporary* u okviru *Kotor APSS-a (Architecture Prison Summer School)*.

Dragana Pilipović je master inženjer arhitekture. Diplomirala je 2006. godine, i kao saradnik aktivno je radila u nastavi na predmetima Arhitektonsko projektovanje I i II, Arhitektonsko projektovanje kompleksnih programa, a trenutno radi na predmetima *Crtanje u scenskom dizajnu*, *Skulptura i instalacije*, *Grafički dizajn* i *Arhitektura scene I*. Zaposlena je kao istraživač na Departmanu za arhitekturu i urbanizam, na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu. Radila je kao projektant-saradnik u arhitektonskom birou *I'M Architect & Associates*. Od septembra 2008. godine do danas angažovana je kao istraživač-stipendista Ministarstva prosvete i nauke na naučno-istraživačkim projektima. Član je projektnog tima u izradi glavnog arhitektonskog projekta *Naučno-tehnološki park Univerziteta u Novom Sadu* (deo Fakulteta tehničkih nauka).

Marija Barna Lipkovski je pozorišni reditelj. Diplomirala je 2012. na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, na smeru za Pozorišnu i radio režiju u klasi profesora Nikole Jevtića. Nakon završenih osnovnih studija kao DAAD stipendista tokom 2013/14. godine pohađa nastavu na berlinskoj *Ernst Busch Hochschule für Schauspielkunst*. Pored toga radi na poziciji asistenta režije u *Berliner Ensemble*-u. Master studije Pozorišne i radio režije na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu završava 2015. godine. Iste godine za koleginicom Anom Popović pokreće i nezavisnu trupu TriGroša, čije su predstave nagrađivane u zemlji i inostranstvu. Trenutno je student doktorskih umetničkih studija scenskog dizajna na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu. Pored umetničkog rada u pozorištu, bavi se i pedagoškim i naučno-istraživačkim radom.

Sofija Mitrović je master inženjer arhitekture. Osnovne akademske studije arhitekture završila je 2013. godine na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, a nakon njih, an istom fakultetu, pohađala je i master akademske studije arhitekture u trajanju od dve godine. Tokom master studija bila je deo organizacionih timova radionica, kao i član grupe izlagača na nekoliko stručnih izložbi iz oblasti arhitekture, održanih u Crnoj Gori i Srbiji. Kao član Studentske sekcije učestvovala je na Praškom kvadrijenalu 2015. godine, na kojem su predstavnici Republike Srbije nagrađeni Zlatnom medaljom za uspostavljanje dijaloga. Iste godine upisuje doktorske umetničke studije scenskog dizajna na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu. Oblasti interesovanja i istraživanja su joj čovek, prostor, umetnost i arhitektura, kao i njihovi međuodnosi.

Vladimir Savić je master inženjer arhitekture i master scenske arhitekture i dizajna. Studije arhitekture završio je 2013. godine na Departmanu za arhitekturu i urbanizam, na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, a sa scenskim dizajnom upoznaje se tokom trogodišnjeg rada na predmetu Efemerna arhitektura, prilikom kojeg sa grupama studenata i asistenata priređuje izložbe, performanse i site specific događaje. Godine 2014. upisuje Master akademske studije iz oblasti Scenskog dizajna, na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu. Učestvuje na raznim radionicama, među kojima je i studentska sekcija Srbije na Praškom kvadrijenalu 2015. godine. Bavi se arhitektonskim projektovanjem, efemernom arhitekturom, scenografijom, snimanjem hip-hop muzike, video art-om, rekreativno trenira aikido i posećuje na fudbalske utakmice.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

SUOČAVANJE : sintezni umetnički rad studenata druge godine doktorskih studija scenskog dizajna na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu / [autori Marija Lipkovski Barna... [i dr.] ; kustosi izložbe Tatjana Dadić Dinulović, Jelena Atanacković Jeličić ; urednik Dejan Todorović].- Novi Sad : Fakultet tehničkih nauka, Departman za arhitekturu i urbanizam, 2018 (Novi Sad : Fakultet tehničkih nauka, Grafički centar GRID).- 40 str. : ilustr. ; 12 x 19 cm

Tiraž 100.

ISBN 978-86-6022-018-1
792.01/.02(083.824)

COBISS.SR-ID 320274695

